

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

TERMIZ IQTISODIYOT VA SERVIS UNIVERSITETI

BOLALARNING IJTIMOIV MOSLASHUVI

FANI BO'YICHA

SYLLABUS

Sirtqi ta'lim uchun

Bilim sohasi: 100000– Gumanitar
Ta'lim sohasi: 110000 –Pedagogika
Ta'lim yo'nalishi: 60110200 – Maktabgacha ta'lim

Termiz – 2024

Modul / FAN SYLLABUSI
Pedagogika va ijtimoiy fanlar
fakulteti
60110200 – Maktabgacha ta'lim
yo'nalishi

Fan nomi:	<i>Bolalarning ijtimoiy moslashuvi</i>
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	BIMB161
Yil:	1
Semestr:	1
Ta'lim shakli:	Sirtqi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	14
Amaliy mashg'ulotlar	4
Seminar	0
Mustaqil ta'lim	162
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek
Fan maqsadi (FM)	
FM1	Talabalarda bolalarni ijtimoiy moslashuv fanini o'qitishda metod va usullarini o'rganishga doir bilim, ko'nikma va malakalarini shakllantirish.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Ijtimoiy pedagogika (BIMM2105)
2.	Tarbiya ijtimoiy hodisa (BIMM2106)
3.	Ijtimoiy muhit (BIMM2107)
4.	Pedagogning bolalarning ijtimoiylashuvidagi roli.(BIMM2108)

Ta'lim natijalari (TN)	
	<i>Bilimlar jihatidan:</i>
TN1	“Bolalarning ijtimoiy moslashuvi” fanini gumanitar bilishning sohasi sifatida ijtimoiy - pedagogika, uning ob’yekti, tadqiqot predmeti va asosiy kategoriyalari haqida nazariy bilimlar berish.
TN2	Bolani ijtimoiylashtirishning asosiy omillari va qonuniyatlari haqida yaxlit tasavvurlarni shakllantirish.
TN3	Ijtimoiy - pedagogik faoliyatning o’ziga xosliklari va uning gumanistik yo’nalganligini yoritib berish.
TN4	Pedagogikaning jamiyat hayotidagi ahamiyati, ijtimoiy moslashuvning ta’lim va tarbiya jarayonidagi ahamiyati to’grisida bilimlar berib borish
	<i>Ko’nikmalar jihatidan:</i>
TN5	Turli yoshdagi bolalar bilan ijtimoiy - pedagogik faoliyat olib borishning asosiy metod va shakllarini tashkil eta oladi
TN6	Tarbiya va ijtimoiy tarbiya tushunchalarining mazmun mohiyatini tushunadi
TN7	Bolani ijtimoiylashtirishning asosiy omillari va qonuniyatlari haqida yaxlit tasavvurlarni shakllantiradi
TN8	Maktabgacha yoshdagi bolalar ijtimoiylashuvida oila, mahalla hamkorligini ahamiyati yuqori darajada turishini anglaydi
Fan mazmuni	
Mashg’ulotlar shakli: ma’ruza (M)	
M1	Ijtimoiy pedagogika fan sifatida. Ijtimoiy pedagogika rivojlanishining madaniy-tarixiy asoslari. Pedagogika va ijtimoiy pedagogika kategoriyalari.
M2	Ijtimoiylashuv tushunchasi jarayoni, vositalari. Ijtimoiylashtirishning omillari va mexanizmlari. Tarbiya – ijtimoiy hodisa. Bolalik – insonning ijtimoiy hayot me’yorlarini egallay boshlash davri.
M3	Deviant xulq-atvor tushunchasi. Deviant xulq-atvor turlari. O’smirlik yoshida deviant xulq-atvorning namoyon bo’lishi. Deviant xulq-atvorning

	kelib chiqish sabablari. Deviatsiya konsepsiyalari	
M4	Ijtimoiy tarbiyada mahallaning o'ri. Ijtimoiy muhit bolani tarbiyalashning omili sifatida.	
M5	Pedagogning oila bilan olib boradigan ijtimoiy faoliyati. Ijtimoiy pedagogik faoliyatda bolalarning moslashuv ko'nikmalarini shakllantirish.	
M6	Pedagogning bolalarning ijtimoiylashuvidagi roli. Tarbiyachi shaxsida ijtimoiy munosabatlarni rivojlantirish metodlari.	
M7	Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilarining bolalar bilan ijtimoiy faoliyatdagi o'ri. Maktabgacha tarbiya yoshdagi bolalarni ijtimoiylashuvida tarbiya turlarining ahamiyati.	
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)		
A1	Ijtimoiy pedagogika fan sifatida. Ijtimoiy pedagogikaning asosiy kategoriyalari. Ijtimoiylashuv tushunchasi jarayoni, vositalari. Ijtimoiylashtirishning omillari va mexanizmlari. Ijtimoiy pedagogika rivojlanishining madaniy-tarixiy asoslari.	
A2	O'zbekistonda ommaviy maktabgacha ta'lim tashkilotlarining rivojlanishi va unda bolalarning ijtimoiylashuvi tarixi. Tarbiya – ijtimoiy hodisa. Bolalik-insonning ijtimoiy hayot me'yorlarini egallay boshlash davri. Ijtimoiy tarbiyada mahallaning o'ri.	
Mustaqil ta'lim (MT) 162 soat		
1	Ijtimoiy pedagogikada ishontirish metodi. mustaqil o'zlashtirish va kanspeklashtirish	8 soat
2	MTT bolalarning moslashuv ko'nikmalarini shakllantirish texnologiyalari. og'zaki m'lumotlar tahlili.	10 soat ✓
3	Ijtimoiy tarbiya va uning bosqichlari. mustaqil o'zlashtirish ma'lumotlar tahlili.	8 soat
4	Insonparvarlik tamoyili. mustaqil o'zlashtirish va kanspeklashtirish	10 soat
5	Oilaga ijtimoiy pedagogik yordam shakllari. mustaqil o'zlashtirish va kanspeklashtirish	8 soat ✓

6	Bola rivojlanishida muhitning ta'siri va tahlil qilish. mustaqil o'zlashtirish va mavzu yuzasidan 5 ta test tayyorlash.	8 soat ✓
7	O'zbekistonda ijtimoiy pedagogikaning rivojlanishi tarixi mustaqil o'zlashtirish va og'zaki m'lumotlar tahlili.	8 soat ✓
8	Oila va uning asosiy funksiyalari shakllantirish. mustaqil o'zlashtirish va og'zaki m'lumotlar tahlili.	10 soat ✓
9	Tarbiya va ijtimoiy tarbiya ularning turlari va tabiatshunoslik darslarida ulardan foydalanish metodikasi mustaqil o'zlashtirish va mavzu yuzasidan 5 ta test tayyorlash.	8 soat
10	Tarbiyachi shaxsida ijtimoiy munosabatlarni rivojlantirishga oid kasbiy kompetentlikni rivojlanishi. mustaqil o'zlashtirish va kanspeklashtirish. mustaqil o'zlashtirish va og'zaki m'lumotlar tahlili.	10 soat
11	Ijtimoiy pedagogikani va ijtimoiy-pedagogik faoliyat rivojining metodologik asoslari. mustaqil o'zlashtirish va kanspeklashtirish	8 soat ✓
12	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ijtimoiy pedagogik ishlarni tashkil etish. mavzu yuzasidan 5 ta test tayyorlash.	8 soat
13	Ijtimoiy pedagogika fanining joriy etilishi. mustaqil o'zlashtirish va kanspeklashtirish.	10 soat
14	Ijtimoiy pedagogik faoliyat metodlari. og'zaki m'lumotlar tahlili.	8 soat
15	Bola rivojlanishida ijtimoiy omillar. mustaqil o'zlashtirish va kanspeklashtirish. og'zaki m'lumotlar tahlili.	8 soat
16	Oila, MTT va mahallaning hamkorligi. og'zaki m'lumotlar tahlili.	8 soat
17	Oila bilan ishlashning asosiy ish shakllari. mustaqil o'zlashtirish va kanspeklashtirish	8 soat ✓
18	Ijtimoiy pedagogika fanining joriy etilishi. mustaqil o'zlashtirish va kanspeklashtirish	8 soat
19	Ijtimoiy pedagogik faoliyat turlarining ahamiyati. mustaqil o'zlashtirish va mavzu yuzasidan 5 ta test tayyorlash.	8 soat

Asosiy adabiyotlar	
1.	Sodiqova Sh.A. «Maktabgacha pedagogika», 2019-yil
2.	Mavlonova R, Vohidova N.H. Ijtimoiy pedagogika Toshkent istiqlol 2009yil.
3.	N.M.Egamberdiyeva. «Ijtimoiy pedagogika» T.: Tafakkur bo`stoni, 2014y
4	Berdiyeva .M, Muhammadiyeva .F. Bolalarning ijtimoiy moslashuvi 2022 yil
5	O.U.Xasanboyeva va boshqalar. “Oila pedagogikasi” T.: Fan va texnologiyalar, 2007y
Qo‘shimcha adabiyotlar	
1.	Sh.M.Mirziyoev. “Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz”. – T. 2017 y
2.	Sh.M.Mirziyoev. “Erkin va farovon demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz”. – T. 2016 y
3.	.Sh.M.Mirziyoev. “Qonun ustunvorligi va inson manfaatlarini ta’minlash-yurt taraqqiyoti va xalq farovonligini garovi”. – T. 2016 y.
4.	O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 2017 y., 6-son, 70- modda.
5.	D.R.Babayeva, N.N.Djamilova, D.F.Xalilova “Bolalarning ijtimoiy moslashuvi”. Toshkent : Nizomiy nomidagi TDPU, 2022

Talabaning fan bo‘yicha o‘zlashtirish ko‘rsatkichini nazorat qilishda quyidagi

mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho (90-100 ball) olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to‘liq yoritma olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo‘l qo‘ymasa;

- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-xuquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b) 4 baho (70-89,9 ball) olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirisida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baho (60-69,9 ball) olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho (0-59,9) bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif:	J.Almardanov Makabgacha va boshlang'ich ta'lim kafedrasida o'qituvchisi
E-mail:	jurabekbobonazarovich@gmail.com
Tashkilot:	Termiz iqtisodiyot va servis universiteti Makabgacha va boshlang'ich ta'lim kafedrasida
Taqrizchilar:	Termiz Davlat Pedagogika Instituti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrasida mudiri dots. M.Berdiyeva. TISU."Pedagogika" kafedrasida mudiri dots T.Avliyakov.

Mazkur syllabus "Makabgacha va boshlang'ich ta'lim" kafedrasining 2024 yil 26 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

Mazkur syllabus Pedagogika va ijtimoiy-gumanitar fanlar fakulteti kengashining 2024 yil "30" avgustdagi "1"-son yig'ilishida muhokama qilingan va universitet o'quv-uslubiy kengashiga tavsiya qilingan.

Mazkur syllabus universiteti o'quv-uslubiy Kengashining 2024 yil 29 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i:

Fakultet dekani:

Kafedra mudiri:

Tuzuvchi:

Z.To'rayev
S.Bazarov
B. Ismoilov
J.Almardanov.

